

Předpláči se

Pro Prahu: celoročně 5
zl., půlletně 2 zl. 50 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně
5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
80 kr. čtvrtletně zl. 1.40
Jednotlivá čísla prodá-
vají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud.
po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo
kolek pouze 2 kr. za řá-
dek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

Jen frankované listy
přijímají se.
Rukopisy redakci zaslané
nevracejí se.

Předplatné přijímá admi-
nistrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce
buďtež zasílány franko
p. dru Ludevítovi Pro-
cházkovi do č. 9
v Ječné ulici.

věnovaný zájnu svetské i církevní hudby a zpěváckých spolků českoslov., zároveň pak
organ „Matice hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památné dni hudební.

23. května 1755 nar. Giov. Battista Viotti, housl. a sklad. — ve Fontaně (v Piemontézsku).
" " 1852 I. prov. Spontiniho zpěv. „Alcidor“ v Berlíně.
" " 1872 † Hugo Ulrich, skl. — v Berlíně.
24. " 1683 † papež Leo II., jenž si získal velké zásluhy o reformu církevního zpěvu.
" " 1826 I. prov. Wolframovy zpěv. „Die bezauberte Rose“ — v Praze.
" " 1826 † Bedř. Arn. Fesca, výb. housl. a sklad. — v Karlsruhe.
" " 1833 I. prov. Marsnerovy op. „Hans Heiling“ — v Berlíně.
25. " 1799 nar. Aleksej Lvov, ruský sklad. — v Revale.
" " 1834 I. prov. Außerovy zpěv. „Lestocq.“ — v Paříži.
" " 1862 † F. Seeling, pian. a sklad. — v Praze.
26. " 1812 I. prov. Spontiniho zpěv. „Ferdinand Cortez“ — ve Vídni.
" " 1847 † Arn. Köhler, varh. a sklad. — ve Vratislavi.
27. " 1799 nar. Jak. K. Halévy' op. skl. — v Paříži.
" " 1822 I. provoz. Spontiniho zpěv. „Nurmahal“ — v Berlíně.
" " 1822 naroz. Joachim Raff, pian. a sklad. — v Lachenu ua curyšském jezeře.
" " 1840 † Nikolo Paganini, slov. housl. — v Nizze.
28. " 1787 † Leop. Mozart, skl., otec A. W. Mozarta, v Solnohradě.
" " 183 Ant. Reicha, sklad. a spis. hud., jakožto prof. na konser v. v Paříži (nar. 27. ún. 177 v Praze).
" " 1838 Tom. Busby, sklad. a spis. hud. — v Londýně.
" " 1805 † K. J. Birnbach, kap. ve Varšavě.
" " 1814 A. G. Stolle, výb. pozaunistu — v Praze.

Václav Jan Tomášek.

Životopisný nástin.

(Pokračování.)

Že se již záhy vyvíjela v Tomáškově zvláštní přichylnost k hudbě dramatické, bylo námi příležitostně podotknuto. Nyní dlužno dodati, že i Tomáškův směr v oboru písně měl v sobě jisté živly pro hudební drama arci veledůležité: především mohutné pathos. Že co se pathetickosti výrazu týče, byl našemu mistrovi vzorem Gluck, snadno si laskavý čtenář domyslí; a v skutku také hledí Tomášek v mnohých svých nejzdařilejších písních docílití dojem nejmohutnější prostředky nejjednoduššími. Samo sebou se rozumí že pathetická povaha básní Šillerových této stránce skladatelově nejlépe svědčila, jakož věru nejedním dílem skvěle dokázáno jest. Uvádíme zde na př. hudbu k „Nevěště Messinské“, s níž se i naše

obecenstvo při slavnostním koncertu seznámilo, a z řady Šillerových písní, mezi nimiž zejména vyniká pružností a silou svou balada „Der Alpenjäger“ (op. 88.). Vzpomeňme si při tom dále na „Marie Stuartské nárek z vězení“ (op. 49.) držený skutečně v vážném směru Gluckovském, ba i na některé menší písně, jako na „Pomstu“ slova od Hanky č. 5. v (op. 71.) nebo na rychle zobecnělou „Mein Hochland“ (báseň od Burnse, č. 3. v op. 92.), mimo to na jednotlivé partie velkého rekviem do c—moll, (op. 70.) jakož i na rhapsodie a dithyramby — i pochopíme, že to Tomáška mocně pudilo ku skládání zpěvohry. Mimo to dbal také Tomášek na charakteristický výraz hudby, zpěv provázející, alespoň tou měrou, jakou to možno bylo s jeho stanoviska, lnoucího naveskrz k zachovávání pevných forem tradicionálních. Sám vypravuje, že kdysi schvalně navštívil vesnici Stráň, která se krátko před tím byla stala jevištěm hrůzné katastrofy přírodní (sesutím celé půdy, na níž vesnice stála), za tou příčinou, aby hlubokým dojmem tohoto neštěstí naladil se ke koncepci „Dies irae“ pro své velké rekviem, a že, jakmile přišel domů, neulehl si, až bylo alespoň načrtnuto celé Dies irae. Alespoň o opravdivé snaze tento příklad zajisté svědčí. Tak zvanou „tonomalbu“ arci nemiloval Tomášek; i omlouvá se takořka ve své autobiografii, že jí jednou poněkud rozsáhleji užil v baládě „Vysoký Brod“ (složené na slova Karoliny Pichlerové). Stalo se to při delším popisu bouřky, jemuž se ovšem nikterak vyhnouti nemohl; Tomášek podnikal při největší bouři pod deštníkem velmi nepohodlné procházky, aby — studoval rhythmus hřmění! I z tohoto případu nesoudíme nic více, než co z něho beze všeho odporu plyne: že totiž náš mistr byl velmi svědomitým naproti slovům básníkovým. Že se pak svědomitost ta vztahovala i k pilnému zachovávání deklamace veršů, netřeba teprve dokládati. Zde onde vyskytuje se sice v Tomáškových písních opakování jednotlivých frazí a slov i tam, kde bychom to dnes

již schváliti nemohli, avšak deklamace bývá nave-
skrz nejen rhythmicky bezúhonná, ale i promyšlená
a procítěná. Při českých písních, jež Tomášek v hudbu
uváděl, postrádáme bohužel této vlastnosti namnoze,
což se patrně tím vysvětluje, že jich melodie byly
skládány z většího dílu na německé překlady, jejichž
rhythmické formě se hudební roucho písní v skutku
úplně přispůsobuje.

Přítel Dambek spozoroval Tomáškovu nadání
pro hudbu dramatickou i domlouval mu tudíž tak
dlouho, až se rozhodnul přistoupiti ku skladbě opery.
Z nedostatku vhodného nového libreta přepracoval
Dambek sám starší vlašskou operu od Bertattiho a
přeměnil její původní název „L'amore per l'amore“ na
„Serafinu“. S velkou chutí uchopil se Tomášek
r. 1807 díla a pracoval tak pilně, že byla partitura
již hotova, když se r. 1808 vydal na cestu ku svému
bratrovi do Matzenu a odtud pak do Vídně (kdež
osobně setkal se s Haydnem) a do Prešpurku. Skoro
půl druhého roku měl divadelní ředitel Liebich ru-
kopis „Serafiny“ při sobě, aniž by bylo došlo k pro-
vozování. Měla se totiž ještě před „Serafinou“ dá-
vati Diviše Webera (ředitele konservatoře) opera
„Kauzuma“, která teprvé po delším průtahu uznána
byla za neschopnou provedení. Zkoušky řídil všechny
Tomášek sám; první hlavní zkoušce byl přítomen
i Karel Maria Weber, jenž tehdy v Praze koncerto-
val a s ředitelem právě o převzetí kapelnictví vy-
jednával. 15. prosinec r. 1811 byl pro Tomáška epo-
chálním: „Serafina“ objevila se konečně na jevišti.
Skladatel sám řídil orchestr; hned ouvertura přijata
s pochvalou, která se během večera tak stupňovala,
že byl Tomášek ku konci bouřlivě volán. Avšak
zlomyslná ruka zamknula dveře vedoucí z orchestru
na jeviště, tak že musel Tomášek obejít celé hle-
diště, než se netrpělivému obecenstvu poděkovati
mohl. Úspěch „Serafiny“ byl rozhodný; nepřátelé
skladatelovi přičiňovali se o to, úspěch ten alespoň
seslabiti, avšak nezdařilo se jim to. Tomáškovu do-
nešeno, že v čele nepřiznivců stál — Diviš Weber,
jehož „Kauzuma“ ustoupiti musil „Serafině“. Nová
opera opakovala se ještě čtyrykrát, pak zůstala však
na dobro ležet. Tomášek cítil se vyznamenáním, je-
hož se mu dostalo od obecenstva tak hojnou měrou,
povznešena i povzbuzena, že přistoupil brzo na to
ku skladbě nové zpěvohry „Olvaro“. Za šest neděl
složil skutečně 5 čísel, upustil však s velkou nevolí
od započatého díla, když spozoroval, že se Rossiniho
„Tancred“ nejen ve Vídni ale i v Praze velice líbil;
horlil Tomášek vším právem proti mělkosti vlašské
opery, ač s druhé strany zase upříti nelze, že Ros-
siniho podceňoval. Tak stalo se, že se Tomášek od
opery odvrátil — a pevná povaha jeho nedovolila
mu již nikdy, vrátiti se k ní, ačkoliv by byl snad
i obor ten pěstoval velmi čestně a zdárně.

R. 1811 vyznamenala Tomáška pražská fakulta
filosofická, udělivši mu „magisterium liberalium ar-
tium“. Téhož roku hověl si skladatel, jinak tak
pilný a plodný; nepsal ničehož. Z četných děl, jichž
povstání padá do let následujících, uvádíme zde to-

liko slavnostní mši op. 46., složenou r. 1813 na pa-
mátku bitvy u Chlumce (Kulm) a věnovanou králi
saskému, několik sešitů českých písní (op. 48., 50.,
71.), cyklus písní Göthových (op. 53—61.) zmíněnou
již baladu „Vysoký brod“ (op. 62.) a konečně velké
rekviem do c-moll, r. 1820 složené a hraběti z Bou-
quoy věnované (op. 70.). Že „Eklogy“ dospěly k se-
šitu 5, když r. 1818 povstaly „Dithyramby“, bylo
již shora řečeno. R. 1814 navštívil Tomášek opět
Vídeň, která mu tenkrát ovšem poskytovala mnoho
zábavného i zajímavého: odbýval se právě velký
kongres mocnářů, při němž slavnost stíhala slavnost.
Také Beethovena téže doby osobně seznal i slyšel
poprvé jeho „Fidelia“, jakož i Mozartovo rekviem,
pak Meyerbeerovy „Oba Kalify“ a m. j., což ve spo-
jení s četnými tehdy koncerty zajisté nemalých mu
poskytovalo hudebních poánětů.

Dna, která nyní Tomáška trápiti počínala, byla
příčinou, že musel vyhledávati úlevy v různých lá-
zních. Z Teplic, kamž se odebral v létě r. 1821,
učinil výlet do Drážďan a navštívil zde Karla Webra.
Avšak poměr jeho ku slavnému skladateli „Střelce
kouzelníka“ bohužel nebyl velmi přátelský; Tomášek
důsledně o něm tvrdil, že jest „více diplomatem než
hudebníkem“ a zůstával naproti němu vždy chlad-
ným. Hudbě Webrově vytýkal, že se v ní skladatel
příliš pachtí po hřmotných efektech a vysvětloval si
skvělý úspěch „Střelce kouzelníka“ v Berlíně toliko
přirozenou reakcí německví naproti cizinci Sponti-
nimu. R. 1822 byl Tomášek v Karlových Varech a
navštívil odtud Götheho, meškajícího té doby v Chebu.
Slavný básník vyslovil mu slovy nejlichotnějšími díky
za výborné složení svých písní a dával zejména
spůsobu, jakým Tomášek pojal „Mignons Sehnsucht“,
nejen plný souhlas nýbrž i přednost před Beethove-
novou a Spohrovou komposicí téhož textu.

(Pokračování.)

Smetanova „Prodaná nevěsta“:

(Komická opera ve 3 jednáních; vlastnictví „Matice hudební“
v Praze.)

Dle výtahu klavírního posuzuje

dr. hrabě F. P. Laurencin.

(Pokračování.)

Následující scéna předvádí nám Mařenku s Jení-
kem v dvojzpěvném dialogu. Celá tato partie jest
patrně lehčího zrna; za to činí připojený tercet mezi
rodiči Mařenčinými (Ludmila, Krušina), k nimž co
„třetí ve spolku“ vystupuje dohazovač K e c a l, dojem
rozhodně příznivý. V místě tomto panuje již v se-
stavení situačním v ostré barvitosti jednotlivých ka-
rakterů (o sobě i v poměru k ostatním) — díky obrat-
nosti libretisty — nemálo pestrý život zajímavých
protiv vzhledem na rozličný způsob myšlení, tempe-
ramentu a t. d. sestavených tu osob.

Tato dle vzorů Mozarto - Lortzingovských ovšem

ve smyslu samostatně moderního vytváření komponovaná hudba, — nebo patrně jest, že tu zkušenému skladateli z části postavy, jako „Leporello“, „Bartolo“ („Figarova svatba“) „Osmin“ hlavně pak pregnantní figura Lochingova „van Beet“ (z „Cara a tesaře“) či filistr „Kantor“ (z „Pytláka téhož mistra) tanuly na mysli — překypuje právě v naznačeném místě obsahem v pravdě utěšeným. Upozorňuji především na onu v rytmickém ohledu neobyčejně úsečnou přede-
dehru k číslu tomuto v orchestru, kteréžto nejvšeobecnější základní barvitost mnohé dosti patrně spřízněné rysy s onou „van Beetovou“ arií, k níž náleží známý refrain: „o, ich bin klug und weise, und mich betrügt man nicht“, prozrazuje. Kdo Lortzingovým těmto živlem komickým překypujícím zvukům, které ovšem opět nic jiného nejsou, než samostatně vykvetlé plody oné komicko-humoreskní stránky Mozartových postav Figara, Bartola, Basilia, Leporella ba i Osmina, kdy pozorněji naslouchal: pozná zajisté v pregnantních zvucích přede-
hry Smetanovy ku zmíněnému tercetu jakýsi, těmto dojmům spřízněný, ovšem duchu modernímu dokonale přispůsobený dozvuk. Mnohem úchvatněji působí tato ač dle zevnějšíku k nápodobení zmíněných vzorů se klonící předc samorostlá, z celého i plného nitra kypící humoristická síla tvůrčí přebohatého ducha Smetanova ve vlastním trojzpěvu. Zvláště neodolatelně jest charakterizován v ohledu hudebním Kecál v oné pedanticky odměřené osobnosti, jež přes všecku doktrinářskou bytost předc vždy čtveračivě se usmívá, mnoho mluví a ač lstivě prohnána, předc své pošetilé nafoukanosti podlehá.

Tento pravý obraz drastické komiky jeví se nám nejenom v této scéně v tak zdařilém osvětlení, nýbrž i ve všech ostatních scénách celého díla, kdekoli postava ta samostatně i činně vystupuje. Jak pedanticky neohebná a všudy s náhledy svými do popředí se tlačící bytost zírání na nás hned z prvních tónů znamenité arie Kecálové „Jak vám pravím, pane kmo-
tře“ atd.! Tento příklad uvedený sloužíž čtenářstvu co vhodný model a jadrný důkaz toho, s jakou pádnou pravdivostí jest vesměs kreslena typická tato role nejen v schválně neohebné části melodické, nýbrž i významně v harmonickém a zvláště rytmickém ohledu. Nyní vstoupí Krušina, jenž líčen jest jak básníkem tak i skladatelem co povaha ne samostatná; od obou jest pasován na „rytíře“ z Podpantoflovic“ a co takový jest drastickým způsobem konsekventně kreslen v celé opeře, kdykoli vystoupí (str. 48, řádka 1—4). Již první jím pronešená slova označují dokonale jeho úplné nesamostatnou, důkladně od mínění ženy Ludmily závisící povahu. Vždyť ho-
voří ihned neomylně jasnými slovy: „No no co říkáš, matko?“ Vzdor tomu polechtává tohoto dobráka jaksi ctižádost tak, že se staví před Kecálem, jako by chtěl míti své vlastní, samostatné, od nikoho nezávislé mínění i vyřkne patrně se strojenou odhodlaností „Já jsem spokojen.“ Aby zdánlivé této samostatnosti ještě pevnější podpory dodal, opakuje později v ensembu svůj výrok „já jsem spokojen“

s komickou v pravdě důležitostí. Tato zvláštní směšena vlastního mínění a živého vyzvídání a pátrání po tom, co as myslí okolí jeho o onom základním bodu, okolo něhož se celá bytost tohoto dramatu otáčí, vyvolati musí bezděky již pouhým tekstem neodolatelně komický účinek.

Smetanova hudba pak nejen že zúplna odpovídá snaze libretisty, směřující k jakémusi napnutí duševnímu a účinku neodolatelně komickému, ano ona veškeré ty dojmy z v ý š u j e, z mnohonásobuje. Není-liž na př. Kecál postava komicky vážná, drastická a plná pedantismu, zdaž není to trefně kreslený charakter, jenž dovede nás s sebou strhnouti v neodolatelný proud rozmarného naladění? Především nesmí býti přehlednuto, jak melodická fráze Kecálova nemůže odloučiti se od tónů d, A, D, jakoby tím Kecál dokázati chtěl, kterak sám pevně přesvědčen jest o zdaru všeho toho, co rodičům radí a co počíti hodlá. Patřme, jakými akordy tu zpěv Kecálův doprovází orchestr. Celá ta plná, vypínající se devítitaktová fráze melodická má bez odporu cosi přesvědčujícího do sebe, jakoby netrpěla ani toho nejmenšího odporu, a účinek tento zvětšují ještě četná rinforzata, jichž v periodě této četně se nalézají. Velmi šťastně tím skladatel označil šosáctví, polomudrctví, jež vůkol sebe netrpí nižádný znalejší náhled, jež každého, ba celý svět by rádo o věhlasu svém přesvědčilo. I následující melisma, „všecko je hotovo“, páchnoucí silně prachem fugy, třikrát se opakující, končí tak, že svědčí, kterak Kecál naplněn jest hr-
dým vědomím, že moudrostí svou nad okolí své vyniká. A uvedl-li nám libretista Kecála co takového, tož nemůž jej trefněji charakterisovati jiná fráze hudební, nežli ta, jakou mistr Smetana velešťastně přioděl slova básníkova (str. 46., systém 1., takt 3., až do syst. 3., taktu 3.), kde sám orchestr jakousi ostře pádnou úsečností rytmu ku zdaru celkového dojmu místa toho znamenitě přispívá. Že v místě tomto Smetana užil forem, akordů a rytmických pohybů jednoduchých, snadně průhledných, aby tím jasněji vynikl Kecálův sama sebe zbožňující entusiasmus, to nelze, než zúplna schváliti. — Podobného cos platí i o místu následujícím na str. 46.: „a jestli se dcera vaše bude spečovati, uzříte, jak ji naučím pěkně poslouchati atd.“, kde dominanta základní tóniny neobmezeně autokraticky pauzuje a to nejen ve zpěvu Kecálově, ale i v průvodu orchestrálním, alter-
nujícím v rytmu osmičkovém a čtvrtkovém, kde tón A jest vládcem neobmezeným. Komu by tu na mysl nepřipadla postava van Beeta, Leporella? V kreslení charakteru toho osvědčil se tedy Smetana mistrem a „Prodaná nevěsta“ tím zaujímá nepopíratelně místo hned mezi předními toho druhu plody.

Podobně i postava Krušiny trefně jest hudebně kreslena. Hudební fráze, s jakouž dává své svolení, pohybuje se v monotonii intervalů D, J a Fis po šest taktů, čímž dává se ovšem na jevo, kterak Krušina je „mužem své ženy“, jenž chce, aby zdálo se světu, že své vlastní mínění tu vykládá, svoji

vůli, která není ale ničím, než ozvěnou vůle ženiny. Průvod orchestru tu neomylně podává znaky nesa-mostatnosti muže, jenž od ženiných rozkazů jest závislým a vzdor tomu chce, aby zdál se býti „svým pánem“. Ludmila, žena Krušiny, pak v melosu svém nic jiného nedává na jevo, než rozvážlivost pravé hospodyně a útlocitné matky, která nechce, aby napřed ustanovoval se osud dcerin, pokud neví se, nebude-li překážek a srovnává-li se vůbec celý návrh s vůlí nevěstinou. (str. 48., syst. 2., takt 2., až ku 4. syst. 1. taktu). Ale s jakým pathosem, s jakou odvahou se tu Kecal pouští v boj, jak směle rozetíná všecky ty gordické uzle ženského pochybování a rozvažování! Od dob, kdy A. Lortzing tak trefně nakreslil svého van Beeta, není komické opery, jež by měla nějaký tak promyšlený a komponistou tak šťastně zpracovaný obraz povahy, jakou jest Kecal Smetanův, zvláště na tomto místě (s. 48., syst. 4., takt 1. až syst. 5., takt 5.) i můžeme s určitostí říci, že Smetana zaujímá touto svou prací jedině (i když na ostatní činnost jeho zřetel nebereme) nejskvělejšího místa v genu komické opery vedle skvělého zjevu v oboru vážného dramatu hudebního R. Wagnera. Není od místa podotknouti tu, což ovšem jen ku cti skladateli slouží, kterak téma, na počátku scény vyřknuté, za základ charakteristice Kecalově položil, a kterak je nejenom při výstupu téhož, ale i v dalším průběhu jednání (mezi Krušinou a Lidmilou) i za nepřítomnosti jeho zřetelně buď v orchestru neb ve zpěvu slyšeti dává. I zdá se, že Smetana největší váhu bral na zdařilé kreslení povahy Kecalovy a celé již uspořádání opery svědčí o tom, že se bral drahou novějších dramatiků hudebních hlavně v tom, že jaksi ohniskem a středem celé opery je též jediná základní myšlénka, jediná vůle a zásada že vládne celkem, tak jako to již u mistrů Glucka, Beethovena, C. M. Webra, Lortzinga, nověji pak hlavně u R. Wagnera a stoupenců jeho shledáváme, a jak to nutně býti musí až do budoucnosti nejdálší.

Výtečnou kresbu povahy Kecalovy sledovati možno na každé téměř stránce výtečné partitury Smetanovy, i unavilo by to zajisté, kdybychom podrobněji rozbírali chtěli jednotlivosti; lépe bude, uvedeme-li místa Kecala se týkající, jež vesměs veštestně spracována jsou a dostatečně o genialnosti Smetanově svědčí, jen označením stránek v klavírním výťahu. Jsou to zejména str. 49., syst. 1., takt 4. až ku syst. 2. takt 2.; dále místo, kde praví Kecal: „Že je dobrý pochopíte, když za něho ručím já,“ a kde nesmírná jeho samolibost zřejmě se jeví, str. 49. syst. 3—4., str. 49., poslední syst. až do str. 50., syst. 1. takt 1.—3. Následující tercetto (Ludmila, Krušina a Kecal; F—dur, $\frac{3}{4}$, Andante ma non troppo) pak dýše neodolatelnou „vis comica“ a je velice zajímavé zvláště vedením hlasů, uhlazenou kontrapunktikou. Zde patrně viděti jest princip Smetanův při tvoření, totiž motivická či thematická práce v nejjasnějším světle.

Kamkoliv v klavírním výťahu upřeme zrak svůj,

všude objevují se nám krásy netušené, jež jak hudebníka odborného, tak inteligentního posluchače poutati a zajímati musejí.

Neméně zajímavé jsou mnohé partie matky Ludmily, jako str. 54. syst., 4. takt 1. až str. 55. syst. 1., pak str. 55. poslední syst. posl. takt až str. 56. syst. 1., 1. takt, kde kathegorický výrok Ludmily se opakuje a jemuž tak směšně kontrastuje týmiž slovy pronešený výrok poslušného pana manžela Krušiny, mezi tím co Kecal svým stentorským hlasem s vřelostí líčí toho, jež by s Mařenkou na věky rád spojil! Jak šťastně a obratně těch tří motivů skladatel využítkoval ve smyslu požadavků moderní opery komické! A tercetto následující, ač slovy poněkud monotonní, předc důstojně se k předešlému řadí. — Na to vystoupí Mařenka. Netušíc ničeho o plánu, jaký za jejími zády ukul všemohoucí Kecal, táže se rodičů: „Aj tatínku, aj maminko, proč pak mne hledáte?“ Nevědomost, a rozpoložení myslí beze všeho tušení o věcech minulých nemůž trefněji býti v hudbě charakterisováno, než neustálou změnou rytmickou při neproměněné motonii melodie. A toho druhu dualismus bez odporu zřiti lze v oné monodii Mařenčině (str. 57, posl. system, takt 1—9.) Průvod orchestrální, stojící na půdě jak psychologicky, tak aestheticky oprávněné, možno ve smyslu všech jednajících osob — rodičů, Mařenky, Kecala — vyložití si, a právě to, že smýšlení povah tak různých pojednou věrně zobrazuje, vzdáti slušno Smetanovi co dramatikovi hudebnímu plnou chválu.

Mařence odpovídá Kecal, nemoha již se dočkati zdaru svého počínání, podobným ironisujícím sice, ale vzdor tomu o prázdnotě ducha Kecalova a o neobmezeném egoismu jeho svědčícím, monotonním melosem (str. 58. syst. 1., takt 1. až syst. 3., takt 2.). Poslední slova jeho, „vážného a vzácného?“ opakuje Mařenka nemohouc upustiti od monotonie zpěvu svého, přemýšlejíc, zda může býti lepšího pro ni hoch nad Jeríka, jehož tak vřele miluje.

Průvod při následujících hned slovech otce Krušiny nad míru je ducha- a významu plný. Čistě polyfonní kvartetto, jež na Ludmilina slova: „nebude-li se ti líbit, košíček mu dáš“ následuje, jest opravdu větou, mistrným pérem pracovanou; kdybychom všecky krásy místa toho chtěli náležitě ocenit, nestačilo by skrovné místo, jehož článku to-muto je dopřáno; řekněme jen, a to dostačí, že místo to je jednou z nejdrahocennějších perlí celé komické opery Smetanovy.

Na to naléhá Kecal na brzké uskutečnění svatby, a i tu trefně jest charakterisován.

Finále 1. jednání (C—dur, $\frac{2}{4}$, Allegro moderato) dělí se v několik ač samostatných, tož předc jedinou vnitřní základní myšlénkou nerozlučně spojených momentů. Úvod, znázorňující bujné veselí venkovského posvícení, přidělen jest orchestru (str. 66. syst. 1. až do str. 69. syst. 5.) Později připojí se k němu bassi a tenoři sboru (str. 67.) a konečně i ženské hlasy podíl bérrou na všeobecné veselosti posvícenské.

Orkestrální tato věta vyniká neobyčejnou pikantností rhytmiky a zajímavostí harmonickou.

(Pokračování.)

Z ciziny a Rakouska.

** Z Petrohradu. (Pův. zpr.) Ředitelství ruské hudební jednoty přiřknulo v jednom z posledních svých zasedání skladateli P. J. Čajkovskému první cenu „Kondratievskou“ (300 rubl.), založenou Michalem Aleksejevičem Kondratijevem za účelem povzbuzování skladatelské činnosti, kteráž mu odevzdána byla hned po prvním, s skvělým úspěchem se potkavším provedení jeho zpěvohry „Opričnik“, při hostině jemu na počest uspořádané. Zároveň mu odevzdán byl přípis ředitelství, v němž s vřelým uznáním spomenuto jest zásluh skladatelových, kterých sobě získal jak v oboru písně a menších forem klavírních, tak i v oboru komorní, orkestrální a dramatické hudby (1 smyčcový kvartet do d—dur, 2 symfonie do g—mol a c—mol, 2 symfonické básně: „Fatum“ a „Bouře“, ouvertury: koncertní, a k tragedii „Romeo a Julie, jeden sbor z nedokončené fantastické zpěvohry — konečně zpěvohry „Vojevoda“ a „Opričnik“). — Sl. Klementa Kalašova vystoupila dvakráte v Mariinském divadle co „Ratmír“ v Glinkově zpěv. „Ruslan a Ludmila“ a co „Váňa“ v téhož zpěv. „Žizň za carja“. Pokaždé došla hojného úspěchu i nelze pochybovati, že bude pro ruskou operu získána. Dle doslechu zpívati bude sl. Kalašova v letní sezoně v Londýně ve vlašské opeře. S Vaším krajanem Ant. Barcalem, dosud členem opery Kievské, uzavřelo ředitelství Mariinského divadla kontrakt na jeden rok hned po zkoušce, aniž čekalo na jeho vystoupení na scéně. Paní Raabová, Moravanka, engažována jest opět na další dva roky s ročním platem 7000 rublů. — Dne 12. května skončila ruská zpěvohra svou sezonu Meyerbeerovými „Hugenoty“. Před tím provozována Čajkovského zpěv. „Opričnik“ šestkrát, vždy při plném domě a s velikým úspěchem. Nyní nastává všeobecné stěhování se našich umělců do krajin jižnějších a do zemí, kde jim kynou hojné příjmy, tak na příkl. větší část operních pěvců odebrá se do Oděsy (mezi nimi též p. Paleček), pí. Leonova a sl. Esipova do Londýna. — Dne 12. t. m. započaly zkoušky na konservatoři a potrvají v celku 19 dní. Dne 9. června b. r. pak následuje veřejná produkce chovanců absolvovaných. — Co nevidět vyjde tiskem (nákladem velmi činné firmy V. Bessela a spol.) úplný klavírní výtah Rubinsteinovy zpěvohry „Démon“ (libreto dle Lermontova), což zasluhuje i Vaší pozornosti. Taktéž v tisku se nalezá Wagnerova opera „Tannhäuser“ s ruským a vlašským tekstem.

** Nejnovější číslo Milánského hudebního časopisu „Il Trovatore“ přináší poprsí ruského skladatele Mich. Glinky s scenami z obou z jeho oper „Žizň za carja“ a „Ruslan a Ludmila“ i s životopisem jeho, s vřelým pérem psaným, za účelem tím, aby obecenstvo Milánské poněkud připraveno bylo na blízké již provozování zpěvohry „Žizň za carja“, prvního to případu, kde ruská původní zpěvohra dostane se na jeviště vlašské.

Jaké as bude míti štěstí toto dítě severu na půdě jižní?

** Abertova zpěvohra „Astorga“ překládá se do vlašštiny a bude prý na některém z vlašských divadel provozována.

** V Stuttgartu mělo být z usnešení krále dvorní divadlo pronajato; nejnověji ale změnil opět král svůj úmysl a dvorní divadlo zůstane i na dále dvorním.

** Na dvorním divadle ve Wiesbadenu provozována jest nedávno L. Šuberta nová opera „Obalacomci“.

** Divadlo „Politeama“ v Římě předvede v jarní sezoně letošní obecenstvu mezi jiným: „Dom Sebastiana“ Donnizettiho, „La Bataglia di Legnano“ Verdiho (1849), „Saffo“ Paciniho a novinku „Cola di Rienzi“ od Pertichiniho.

** Místokrál. opera v Kahyře zakončila sésonu letošní představeními ve prospěch chudých ve vlašských a řeckých koloniích.

** Z Mnichova uprchlý tenorista Nachbaur povolán jest z Kannstadtu ku králi bavorskému telegrafem — a následek této audience jest ten, že jest Nachbaur engažován, vždy na 3 měsíce v roce za honorář zl. 9000.

** V komické opeře ve Vídni bude v příští sésoně pohostinsku zpívati proslavená Ad. Patti.

** J. Strauss mešká teď v Miláně, kde s velkým entusiasmem byl od obecenstva uvítán při prvním koncertu své kapely v divadle „La Scala“.

** V Miláně zemřel 8. t. m. F. Schott, chef známé firmy nakladatelské „B. Schotta synové“ v Mohuči.

** Látka oratoria „Sv. Stanislav“, jež toho léta F. Liszt ve ville „d'Este“ u Říma hodlá dokončiti, jest vzata z dějin polských. To stalo se prý k vůli kněžně Wittgensteinové, rozené Ivanovské z Polska, jež jest dávnou přítelkyní Lisztovou.

** Jak pověst vypravuje, přejde prý Lipská konservatoř v správu státní.

** V Paříži co nejdříve v komické opeře provozovati se bude „Král z Lahore“ nová opera Masseneta.

** V komické opeře Vídeňské zpívá jako host J. Mödlinger z Mannheimu.

** Domek, v němž Mozart napsal svoji „kouzelnou flétnu“ darován jest knížetem Stahrenbergem, jehož byl majetkem, mezinárodní jednotě Mozartově v Solnohradu, kdež v t. zv. „mirabellové“ zahradě bude postaven.

** Pařížská divadla z letošní sésony zimní mají velký zisk peněžitý. Tak na př. velká opera, ač vyhořela a ač představení na nějaký čas jsou zastavena, měla letos zisku o 100.000 franků více, než v posledních letech.

** Světoznámý továrník klavírů Bösendorfer ve Vídni obdržel od krále italského důstojnický kříž řádu „italské koruny“.

** V Darmštatu dne 20. dubna řídil p. Nesvadbá 4. koncert dvorního orchestru. Mezi jiným provozovány byly ouvertura k „Aladinu“ od Hornemana a písně Nesvadbovy.

** V Hannoveru v 8. koncertu abonentním v král. divadle provozovány byly: Es—dur symfonie Šumana (po prvé!), koncert pro smyčcové nástroje od Bacha, koncert uherský Joachima a „romance“ Bruchova. Solová čísla pro housle přednášel na slovo vzatý Joachim.

** *Maxe Brucha* „Útěk do Egypta“ provozován byl v Güstrovu v koncertu pěveckého spolku. Téhož novější skladba „Die Birken und die Erlen“ (břízy a olše) přijal do programu jednoho ze svých letošních koncertů Ceciliánský spolek ve Zweibrückenu.

** *Z Neapole*. Slovní manželé Vitali zakončili tyto dny skvělou řadou pohostinských svých her na zdejší divadle „San Carlo“ způsobem na nejvýše slavným. Málodky otráasalo prostorami divadla takové nadšení, jaké zde vzbudili oba umělci, jež hned prvními svými debuty stali se miláčky obecnosti neapolského. Vitali jmenuje se nyní po celé Itálii vedle nejprvnějších skvělých hvězd na obzoru pěveckém, jejímu manželé Augusti prorokuje se již nyní slavná budoucnost. Vystoupili spolu 27krát ve „Faustu“, 13krát v „Lucii“ a 3krát v „Maria Stuarda“ maestra Palumba.

** *V Turýně* provozována bude budoucího měsíce nová opera L. Camerany: „Don Fabiano de' Corbelli“.

** Nadaný skladatel vlašský *N. de Giosa* dokončil novou operu buffu „Gilda e Sparafucile“.

** *Antonín Rubinstein* odebere se v říjnu b. r. do Itálie, aby přítomen byl provozování své zpěvohry „Feramors“, na to odebere se v listopadu do Berlína, kde provedeno bude nejnovější jeho dílo dramatické „Juda Makabejský“. V prosinci pak poprvé vypravena bude na scénu v Petrohradě téhož dosud neprovozovaná zpěvohra „Démon“.

Kronika zpěváckých spolků a hudebních jednot.

** *Ze Slaného*. (Pův. dop.) Zpěv. spolek „Dalibor“ uspořádal dne 10. t. m. ve prospěch spolku „Libuše“ koncert se skvělým věru výsledkem. Zvláštní zajímavosti nabyl koncert laskavým spoluúčinkováním pp. Juppy, Novotného a Šrámka z Prahy. Z čísel programu, kteráž milí a vážení naši hosté přednesli, stálo na prvním místě krásné, ale velmi nesnadné trio od Niels Gadeho pro piano, housle a cello. Provedení bylo výtečné, vskutku virtuosní; každá věta přijata s pochvalou a ku konci byli páni koncertisté hlučně voláni. Pan Novotný hrál na housle „Resignaci“ od Dancla. Ušlechtilá a výrazuplná hra jeho poutala posluchačstvo v míře nejvyšší a hlučný potlesk byl odměnou výtečnému jeho výkonu. Pan Šrámek, na slovo vzatý to umělec na čello, zahrál tři skladby a sice: a) Arii od J. Š. Bacha, b) Zastaveníčko od J. Kaana a c) Uherskou rhapsodii dle Liszta. Všecky tři skladby přijaty s hlučnou pochvalou, zvláště pak „uherská rhapsodie“ obecnost tak jala, že nechtělo ustát v hlučném volání, až se dal vážený umělec pohnouti a přidal ještě národní píseň „Ach není tu není“, což opět vyvolalo pravou bouři potlesku. „Ave, Maria“ od Gounoda (zpěvní část překrásně přednesla výtečná naše pěvkyně pí. K. Hemerková) nemine se zajisté svého účinku, provedeno-li tak výtečnými umělci. Part klavírní ve všech jmenovaných číslech zastupoval pan Juppa, a osvědčil se zvláště v triu co virtuosa výtečný. — Koncert ten utkví zajisté všem v milé památce; kéž bychom mohli ctěné umělce opět brzy ve svém středu uvítati. — II. oddělení vypl-

nila „Píseň o zvonu“ od Rombergra. Provedení skladby této bylo dokonalé; přední zásluhu o to přičísti dlužno pečlivému a obezřelému vedení p. řed. Ersta. Sola zpívaly přední naše síly pěvecké a sice: pí. K. Hemerková, pp. Štastný, Janda, Mayssl a Stejskal. Též menší údíly solové v altu pěkně zpívaly sl. Skočpolova a sl. Fürstova. Doprovázení na pianě při „písní o zvonu“ jakož i při sboru „Jarní“ od Häsera provedla vždy ochotná sl. Hájkova se známou precisností. Barytonové solo v sboru „Jarní“ zpíval výrazuplně p. Rus. — Povšechnou zprávu o zimní saisoně podám příště. (Bude nám vítána. *Red.*) —a.

** *Z Mladé Boleslavi*. (Pův. dop.) Dne 3. května b. r. odbývána v místnostech městského divadla první produkce dívčího pěv. spolku „Mlada“ za laskavého spoluúčinkování p. Ignace Jandy, učitele v Slaném a pěv. jednoty „Boleslav“. Obezřetným řízením ředitele p. Václava Folprechta provedl spolek veškerá čísla, sborová a solová velezdařile; zvláště trojzpěv z opery „Belisar“ a „Mladý cikán“, solo pro alt od L. Zvonaře, se líbil tak, že obě tyto skladby za bouřlivého potlesku velmi četného obecnosti musely býti opakovány. Nesnadný sbor mužský „Před přístavem“ od L. de Rillé byl bedlivě nastudován a precisně přednesen pěveckou jednotou „Boleslav“. Vrchol produkce však tvořil „sbor venkovanů“ z opery Smetanovy „Prodané nevěsty“, kterýmžto číslem nám spolek tento podal nezvratný důkaz zdárného prospívání svého i voláme mu srdečné Na zdar!

Zprávy z Prahy a z venkova.

* *P. Ed. Nápravník*, carský kapelník v Petrohradě, zaslal již ředitelství kr. z. divadla českého ku provozování svoji zpěvohru „Nižegorodoi“, i osvědčil k divadlu našemu zřídkou vlasteneckou ochotu, nepřipojiv k povolení ku provozování svého díla na našem jevišti nižádných podmínek.

* Co na zvláště pozoruhodný zjev literatury básnické upozorňujeme ctěné své čtenáře na básně Svato-pluka Čecha, právě vyšlé nákladem Fr. A. Urbánka v Praze. Hudebním skladatelům doporučujeme zejména větší cyklickou báseň „Bouře“, v kteréž podává se fantazii hudebníka mocný podnět. V tomtéž svazku nalezájí se mimo menší básně, ještě tři větší lyricko-epické: „Snové“, „Adamité“ a „Anděl“ (sen biblický). Ve všech jeví se pravý genius básnický a vznešený názor světový. Nákladem téhož kněhkupectví vyšla úhledná knížečka „Ohlas nitra“, básně Boženy Studnickovy, roztomilá to sbírka něžných a vonných kvítků poezie lyrické, jež zejména krásné naší pleti vřele doporučujeme.

* *Bibliotéky operních a operetních textův* (nákl. Fr. A. Urbánka) vyšel svazek 38., jenž obsahuje libreto kom. opery F. A. Gevaerta: „Capitaine Henriot“.

* Dle doslechu hodlá skladatel J. K. Rozkošný novou svoji operu komickou „Pytláci“ již pro příští zimní sezonu odevzdati ředitelství kr. z. divadla českého.

* Dnes, jakožto v předvečer církevní slavnosti svatodušní provedeny budou u sv. Ducha nešpory „in falso

bordone“ a smíšený sbor od Mettenleitra, dále Hymnus „Veni sancte Spiritus“ a „Regina coeli“ od Jana Aug. Starého. — Zítra o Boží hod svatodušní provozuje se tamtéž o 11. hodině ranní slavná mše od Rödra s vložkami od Führera a L. Spohra.

* Tyto dny došel sem list Ant. Rubinsteina, jímž tento oznamuje, že českému divadlu v Praze mile rád přenechává právo ku provozování svojí zpěvohry „Děti stepí“ a že by k prvnímu jejímu představení rád navštívil Prahu. Zajisté, že zpráva tato způsobí i v širších kruzích přátel naší opery radostné pohnutí. Můžemeť tenkrátě vším právem se těšiti na budoucí zimní sezonu operní, která vedle těchto zde spomenutých vynikajících novinek zajisté nás překvapí také ještě nějakou novinkou domácí.

* *Z Pardubic.* Na oslavu památky pětadvacítiletého trvání akademického čtenářského spolku v Praze uspořádal ženský pěvecký spolek „Ludmila“ koncertní zábavu ve čtvrtek dne 21. t. m., jejížto zajímavý program tu to sdělujeme: 1. Sbor studujících, smíšený sbor z oratoria „Mistr Jan Hus“ od Dr. K. Löweho (Sp. „Ludmila“ s pány pěvci ochotně spolupůčinkujícími.) 2. „Na nebi plno hvězdiček“, dvojzpěv na slova V. Hálka složil K. Bendl (sl. A. Řehákova a A. Uhlířova.) 3. Písně od Fr. Liszta a R. Schumannna (MDr. Cibulka.) 4. IV., V. a VI. výjev z opery: „Prodaná nevěsta“ od Bedřicha Smetany: (p. Meddal. sl. Řehákova. sl. Goldsteinova. p. MDr. Cibulka.) 5. „Brouk a růže“, smíšený sbor od V. Veita (Sp. „Ludmila“ s pány pěvci.) 6. „Májová píseň“, dívčí sbor od R. Šumanna (Sp. „Ludmila“.) 7. a) „Když jsem se díval do nebe“, píseň na slova V. Hálka od (MDr. Cibulka.) b) „Ach Haničko, má perličko“, píseň na slova F. L. Čelakovského J. J. Řeháka. 8. Sbor venkovanů obžinky slavících, smíšený sbor z nové komické opery: „Dvě vdovy“ od Bedřicha Smetany (Sp. „Ludmila“ s pány pěvci.)

* *Koncerty.* Ke dnům svatojanským uspořádal smíšený pěvecký spolek „Beseda“ hostům do Prahy zavítavším koncert a zapěl v něm dva sbory z opery „Dardanus“ od Rameuaa, „Pannu jezerní“ od Hřimalého a „Žneckou“ od Pivody, známé to skladby z koncertu ve prospěch nadace Skuherského. Mimo to přednesl čtyry národní písně, účinně pro smíšený sbor Fr. Pivodou upravené, a poněkud šablonovitý sbor „Hvězda útěchy“ od Pauknera. Slečna z Ehrenbergů zavděčila se přednesem koloraturní arie z „Traviaty“ od Verdiho, a pan Karel ze Slavkovských zdařilou interpretací nesnadné Lisztovy transskripce na motivy z „Don Juana“. Četné obecenstvo nešetřilo hlučnou pochvalou. — Dne 17. května odbýval se koncert ve prospěch onemocnělých členů spolku zlatníků a stříbrníků pražských s velmi pestrým programem. Piano zastoupeno bylo „étudou“ (f—dur) od Liszta a „noveletou“ (d—dur) od Šumanna, kteréžto píecy co nejzdařileji přednesl obratný pianista pan Jiránek. Písně zpívali slečna Julie Červenková a pan Švipl, ona přednesla pěkným hlasem však nedosti ještě vybroušenou koloraturou arii z Troubadouru od Verdiho, pak „zpívejte ptáčekové“,

a „Aj fialinko v úkrytu“ od Pivody, tento pak přednesl se známou dovedností Hlaváčovu dojemnou píseň „Zabitý“ známou co přílohu k „Daliboru“, a jednu německou od Pauknera. Pan Weber osvědčil se opětě přednesem první věty z koncertu od Bazziniho (v d—dur op. 15.) a fantazií na sextett z Lucie pro housle od Lubaina co houslista honosící se technikou jemně vybroušenou, přednesem elegantním a oduševněným. Hojné pochvaly dostalo se též nevidomému čellistovi panu Maškovi za zdařilý přednes polonézu od Chopina. Průvod na pianě obstarali střídavě pánové Jiránek a Paukner. —r.—

* *Jubilejní slavnost*, uspořádaná na oslavu 25letého trvání akademického čten. spolku, honosí se zajisté programem bohatým a veimí zajímavým. V sobotu o 1/2 8 večer bude v divadle Novoměstském slavnostní představení, k němuž vybrán V. Hálka „Záviš z Falkenštejna“. Před tím provede se slavnostní ouvertura, komponovaná mistrem Smetanou, a duchaplná ouvertura k dramatu „Boris Godunov“, složil Jurij z Arnoldu. Mezi tyto skladby položen jest slavnostní proslov Svatopluka Čecha, jež přednesou dámy Sklenářová-Malá, Šamberková a Veverková, a jenž zakončí se živým obrazem, pořádaným ředitelem p. Kolarem ml. Po divadle v sále měšťanské besedy společný dýchánek. V neděli o 1/2 10. slavnostní valná hromada spolková v tělocvičně „Sokola a odpoledne na Žofině banquet. V pondělí ve 12 hodin v poledne slavnostní akademie s následujícím programem: 1. Předehra k opeře „Libuše“, složil B. Smetana. 2. Scherzo z 2. D—mol symfonie od A. Dvořáka (nové). 3. „Umírající husita“, dramatická scéna na slova E. Züngla, v hudbu uvedl K. Bendl. 4. „Sadko“, symfonický obraz od Rimskijho Korsakova (nové). 5. Sbor Tatarů z opery „Marie Potocká“, komponoval L. E. Měchura. 6. „Záboj, Slavoj i Ludiek“, symfonický obraz od Zd. Fibicha (nové). V dirigování uvázali se pp. Smetana a Čech st. Sbory přednese „Hlahol“, orchestrální čísla „Filharmonie“. Odpoledne pak ve 3. hod. následuje na Žofině zahradní zábava.

* *Z areny Smíchovské.* Společnost páně Švando va bude předváděti obecnstvu v letošní saisoně také menší opery a hlavně rozmarné operety. Pro sobotu jest určen Maillardův „Zvonek poustevníkův.“

Česká zpěvohra. Hugenoti — Dvě vdovy — Javotte — Dom Sebastian. Nepříznivé počasí s neustálým téměř deštěm velmi bylo na ujmu prvním představením, jimiž otevřela zpěvohra česká letní svou saisonu v Novoměstském divadle. Dne 13. dávána byla Meyerbeerova opera „Hugenoti“ v známém celkem obsazení řízením p. kapelníka Smetany. Na výši situace se jedině udrželi: slč. z Ehrenbergů (královna) slč. Šáková (páze) a p. Lev co Nevers. P. Kinský měl by již konečně jednou hlouběji vniknouti ve svou úlohu (St. Bris). Též p. Šára přednesl solo své v rataplanu hlasem svěžím a bez úhony. Celek šel, vzdor tomu že nebylo popřáno dosti času přípravní zkoušce, dosti pre-

cizně. Neškodilo by, kdyby režie jednou svědomitěji dohlídla na vystrojení mužského a zejména dámského sboru, kdež se často setkáváme hlavně ve stříhu obleku s nejkřiklavějšími nesrovnalostmi. — Taktéž řízením Smetanovým provozovány byly v dnech Svatojanských téhož mistra „Dvě vdovy“, jež hojněmu se těšily účastenství hlavně se strany venkovských ctěných hostů. Představení bylo v předplaceni; pakliže vybráno bylo, jak výkazy divadelní dosvědčují mimo předplatitele ještě 990 zlatých, tu nevíme věru, co souditi máme o proslavosti jistých lidí, kteří neostýchali se tvrditi, že bylo divadlo — prázdné! Když jinak dílu Smetanovu uškoditi nemohou, mstí se aspoň způsobem zmíněným. Provedení celé opery bylo animované. — Na „Sebastianu“ ač bylo počasí velmi příznivé, bylo tak prázdné, jako v partituře téže opery. Pak prý obecenstvo rádo slyší podobné vlašské paštiky! Doufáme, že si řiditelstvo dá pro budoucnost pokoj s podobným zbožím a byť si bylo ku provedení jich vybízeno sebe svůdnějšími slovy přátel i příznivců vlašských oper, které se tak rychle a beze všeho namáhání studují a dirigují! x.

Všem přátelům a příznivcům

vlasteneckého umění hudebního!

Při společnosti musea království českého zřízen odbor hudební za tím hlavně účelem, aby ve zvláštním oddělení sbírek musejních soustřediti hleděl co nejhojnější a nejvšestrannější material, jenž by svědčil o ruchu, jaký v minulých dobách panoval v našem životě hudebním, a o téhož nynějším stavu i neustálem pokroku.

Hudební odbor obrací se tudíž ke všem vlastencům, kteří jakékoliv památky staršího umění hudebního chovají (necht jsou to skladby nebo knihy nebo nástroje nebo autografy nebo podobizny), aby ve prospěch krásné a dobré věci ji společnosti musea království českého buď darem, buď jiným způsobem postoupili, anebo alespoň ku proskoumání a po případě i k opsání zapůjčili.

Největší pozornost věnuje odbor hudební starým kancionalům českým, v nichž složen jest mnohý dosud nedosti oceněný a zužitkovaný poklad, a naděje se, že majitelé takových kancionalů budou jej při tom všemožně podporovati. Především spolehá odbor na vlastenecká, umění milovná zastupitelstva obecní, že pilně budou o to dbáti, aby v chrámech jejich patronatu nepřišla žádná starší hudební památka ve zmar a spíše dle možnosti úplně a správné seznamy všech starších hudebnin spiso- vány byly co prameny dějin církevní hudby zvláště tenkrát velmi důležité, podaří-li se, shrnouti je v jedno obsáhlé repertorium skladeb hudebních, v němž

by se každý badatel snadno a rychle orientovati mohl. Odbor hudební vytknul sobě mimo to i krásný cíl, k jehož dosažení bude se zajisté svědomitě přičiňovati každý upřímný přítel české hudby: vydání sebraných českých choralů, pročež zejména k této věci obrací pozornost všech, kdož by jakýmkoliv způsobem snaze té mohli býti nápomocni.

Při studium historických pramenů všeobecných vyskytují se nejrůznějšího druhu, které pro dějiny hudby a tudíž i vzdělanosti vůbec mohou míti cenu nenahraditelných příspěvků. Sdělování takových zpráv, také dat životopisných i z doby novější (s přísným udáním pramenu) přijato bude vždy s vděčností; neboť jen takovou cestou lze připravovati material k zevrubnému pragmatickému vypsání historie české hudby.

Aby však neobmezovaly se sbírky musejní toliko věcmi náležitými do minulosti, bylo by ovšem prospěšno a záslužno, aby všichni vlastenečtí vydavatelé hudebních skladeb a spisů o hudbě jednajících, jakož i podobizen hudebních umělců po jednom exempláři skládali v museum království českého, cožkoli v oboru tom uveřejňují; touto bez odporu docela snadnou cestou bylo by pak možno, docíliti během času hudební archiv český, jenž by byl dokonalý a úplný a zachovati památku skladatelů a spisovatelů samých.

Konečně zve odbor hudební každého, koho česká hudba a její historie jakýmkoliv směrem zajímá, aby k němu přistoupil, čímž se ovšem zároveň stává členem společnosti musea království českého.

Dr. Procházka,
jednatel hud. odboru.

Dr. Rieger,
starosta hud. odboru.

 Příští hudební příloha obsahovati bude dvě velmi zdařilé písně dr. Ladisl. Želeňského (prof. na konservatoři Varšavské) a Antonína Foerstra (řed. kůru v Lublani).

Ctění pp. odběratelé „Dalibora“, kteří dosud nezaplavili předplatné, slušně se žádají, aby sobě neobtěžovali, co nejdříve dluh svůj vyrovnati, an by jinak další zasilání listu zastaveno býti muselo. Upozorňujeme zároveň, že I. půlletní premie „Dalibora“ podá ctěným odběratelům našim velmi zajímavý směr z Bendlovy zpěvohry „Lejla“ pro klavír (2 hud. archy silná).